

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาถึงการดำรงอยู่ของนักศึกษาหญิงที่ผิดหวังในความรัก แล้วนำมาสู่จุดเปลี่ยนทางชีวิตในการเลือกเข้าสู่การเป็นสาวไซด์ไลน์ ทำการศึกษากับกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 3 คน โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์

ขอบเขตและกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาหญิง จำนวน 3 คน โดยเป็นนักศึกษาหญิงที่เคยผิดหวังในความรักแล้วตัดสินใจมาเป็นสาวไซด์ไลน์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ใน การศึกษาวิจัย เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีเท่านั้น จึงเป็นได้เพียงส่วนหนึ่งไม่ใช่ทั้งหมดของสาวไซด์ไลน์ที่มีอยู่ โดยการศึกษาวิจัยมีลักษณะเจาะลึกในด้านกว้าง ไม่ว่าจะ เป็นสภาพและวิถีชีวิตแต่ละวันในปัจจุบัน ด้านลึก เช่น ความเป็นมา ภูมิหลังที่เป็นจุดหักเหในชีวิตสู่การเป็นสาวไซด์ไลน์ รวมถึงผลกระทบต่อกลุ่มเป้าหมายได้รับ ตลอดจนความคาดหวังเกี่ยวกับชีวิตในอนาคตของตนเอง

กระบวนการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาเรื่องความผิดหวังในความรักกับจุดเปลี่ยนทางชีวิต: กรณีสาวไซด์ไลน์ จะประกอบไปด้วยกระบวนการสำคัญ ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการกำหนดบทบาทในการศึกษา

ในเริ่มแรกของการศึกษานั้นผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมทฤษฎี ตัวอย่างของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับสาวไซด์ไลน์ จากนั้นจึงเป็นการกำหนดบทบาทของผู้วิจัยในการที่จะเข้าไปศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ตนสามารถเข้าถึงได้ โดยเริ่มจากการสร้างความคุ้นเคยไม่ว่าจะเป็นกลุ่มตัวอย่าง สิ่งแวดล้อมรอบตัวในการศึกษา จากนั้นได้พยายามกำหนดบทบาทของตนให้แน่ชัด โดยในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้สวมบทบาทในฐานะที่ซึ่งรู้จักกับรุ่นพี่ร่วมมหาวิทยาลัยเดียวกันกับกลุ่มสาวไซด์ไลน์ เพื่อให้ทราบถึงสถานที่ที่จะพบกับกลุ่มตัวอย่างได้ จึงต้องเข้าไปอาศัยอยู่กับเพื่อนในหอพัก จากนั้นจึงได้มีโอกาสทำความรู้จักพูดคุยกับสิ่งซึ่งเป็น

นักศึกษาสาวไซค์ไลน์คนแรกที่ได้ทำการศึกษา ผู้วิจัยเองได้กำหนดบทบาทของตนเป็นเพียงผู้ที่เข้ามาทำการศึกษา จึงวางตนในสถานะพี่และเพื่อน ที่พอจะให้คำปรึกษา หรือช่วยเหลือบางประการได้

2. วิธีการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง

ในการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างนั้น เนื่องจากผู้วิจัยเลือกวิธีศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ วิธีการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างและการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง เป็นสิ่งที่ไม่ง่ายนักที่จะเข้าไปสู่โลกของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดในเชิงสังคมเกี่ยวกับการขายบริการทางเพศที่ถูกสังคมมองเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนอย่างหนึ่ง การเข้าไปศึกษาจึงเป็นเรื่องที่กลุ่มตัวอย่างเกิดความหวาดระแวงระวังภัยที่จะมาถึงตน นำมาสู่การปิดบังข้อมูลที่แท้จริง รวมทั้งการปรุงแต่งเรื่องขึ้นมาได้ อีกทั้งตัวของกลุ่มตัวอย่าง รับรู้ถึงตำแหน่งแห่งที่ของสาวไซค์ไลน์ในสังคมว่าเป็นสิ่งที่สังคมไม่ยอมรับ ดังนั้นการที่จะให้ความร่วมมือเข้าไปศึกษานั้น จึงจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการสร้างความคุ้นเคยและอาศัยการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

ในการเลือกศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสาวไซค์ไลน์นั้น นอกจากความสนใจแล้วผู้วิจัยมีความมั่นใจว่าสามารถเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้ โดยผู้วิจัยได้มีโอกาสรู้จักกับนักศึกษาที่เข้ามาทำไซค์ไลน์ตั้งแต่ปี 2548 ซึ่งผู้วิจัยกำลังค้นหาข้อมูลการทำงานเพื่อส่งอาจารย์เกี่ยวกับการศึกษาเป็นกรณีศึกษา โดยแรกเริ่มผู้วิจัยมุ่งความสนใจไปกับปัญหาการอยู่ก่อนแต่งของนักศึกษา ซึ่งเห็นว่าการอยู่ด้วยกันของนักศึกษาปัจจุบันมีแนวโน้มที่สูงขึ้น จึงเกิดความสนใจ และอยากศึกษาในหัวข้อดังกล่าว จึงได้ทำการเจาะข้อมูลในการเลือกกรณีศึกษา จนกระทั่งได้รับการแนะนำจากเพื่อนต่างมหาวิทยาลัยให้รู้จักกับรุ่นน้องในมหาวิทยาลัยเดิมของเพื่อนคนดังกล่าว โดยมีการสร้างความสนิทสนมคุ้นเคย จากการพบปะกันในกลุ่มบ่อยครั้งขึ้น เป็นระยะหนึ่ง จนในตอนหลังถึงได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับตัวของรุ่นน้องคนดังกล่าว ที่ก้าวเข้ามาทำไซค์ไลน์เป็นงานเสริมนอกเหนือจากการเรียน จากจุดนี้เองทำให้ความสนใจในหัวข้อการศึกษาเริ่มเปลี่ยนไป และมุ่งความสนใจไปยังหัวข้อเรื่องสาวไซค์ไลน์ จนกระทั่งสืบเนื่องมาเป็นการค้นคว้าอิสระในหัวข้อความผิดหวังในความรักกับจุดเปลี่ยนทางชีวิตกรณีของสาวไซค์ไลน์

จากการศึกษานี้ผู้วิจัยเริ่มระบุตัวของบุคคลที่ศึกษาเป็นคนแรกได้แล้ว นำไปสู่การขยายกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา โดยตัวผู้วิจัยใช้เวลาคลุกคลีกับกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา ตั้งแต่การไปพักชั่วคราวกับเพื่อนที่หอพักที่กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวพักอยู่ และมีการนัดกลุ่มออกทานข้าว ชื้อของดูภาพยนตร์ ซึ่งเป็นกิจกรรมในชีวิตของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว รวมถึงการเที่ยวตามสถานบันเทิงในเชียงใหม่ เพื่อการสร้างควมคุ้นเคยและเป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความไว้วางใจ ตลอดจนจนสามารถพูดคุย บอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับกลุ่มได้อย่างเปิดเผยตัว โดยที่

ตัวผู้วิจัยเองได้เปิดเผยกับกลุ่มนักศึกษาแล้วว่าตัวผู้วิจัยมีความสนใจและอยากจะทำเกี่ยวกับกรณีนี้ โดยในการศึกษามีได้มีความมุ่งหมายที่จะต่อยอดความผิดพลาด คุณเคลน หรือทำให้สังคม ประณามตัวศึกษา แต่เป็นการนำเสนอผ่านมุมมองนักศึกษาโซเชียลเน็ตเวิร์กถึงจุดหักเหของชีวิต นำเสนอ ตีแผ่งานเพื่อให้สังคมได้ตระหนักและหาแนวทางในการป้องกันเด็กและเยาวชนที่มีแนวโน้มเข้าสู่ การขายบริการทางเพศ ซึ่งกลุ่มเป้าหมาย เองก็ทราบว่าเป็นสิ่งที่ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม และ ยินดีที่ให้นำเสนอเรื่องราวเพื่อเป็นกรณีตัวอย่างให้สังคมตระหนักถึงปัญหานี้ได้อย่างแท้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ศึกษา

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารงานวิจัย แนวคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบ ในการศึกษาแล้วนั้น ผู้วิจัยได้นำระเบียบวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งเป็น ระเบียบวิจัยที่มีความสอดคล้องกับการศึกษาครั้งนี้ นำไปสู่การเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการศึกษาวิจัยได้ โดยในการศึกษาวิจัยนั้นจำเป็นต้องประสานรวมแหล่งข้อมูลที่มีความหลากหลาย เข้ากับวิธีการในการ วิจัย ตลอดจน โครงร่างทางทฤษฎีที่ได้นำมาใช้ เพื่อประกอบการพิจารณา วิเคราะห์ สังเคราะห์ พฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย

ในการเปรียบเทียบแนวคิด การอธิบายพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย เข้ากับ โครงร่างทาง ทฤษฎี จะใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ เพื่อให้เข้าใจ ปรากฏการณ์ที่ศึกษาได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งเน้นความสำคัญกับการเชื่อมโยง ข้อมูลจากการสังเกต ตลอดจนทำให้ข้อมูลเชิงประจักษ์นำไปสู่ข้อเสนอเชิงสังเกตอย่างต่อเนื่อง จึงมีความจำเป็นต้องให้ ความสำคัญกับการรวบรวมข้อมูลพฤติกรรม ไม่ว่าจะ เป็นคำพูด การสนทนา ท่าทีที่เปิดเผย หรือ พฤติกรรมที่พยายามปกปิด และพยายามใช้ข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เป็นปรากฏการณ์ เพื่อ อธิบายพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายอย่างถูกต้อง ตามความเป็นจริงจากจุดยืนภายใน โลกของ กลุ่มเป้าหมาย

สำหรับประเด็นในการเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ดังนี้

3.1. สภาพพื้นที่ในการเก็บข้อมูล เช่น สภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิตในบริบทที่แตกต่าง

3.2. สภาพทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง เช่น ประวัติส่วนตัว และครอบครัว

3.3 การตัดสินใจพลิกผันตัวเองเข้าสู่การเป็นสาวโซเชี่ยล โดยแยกออกเป็นประเด็นต่าง ๆ

เช่น ประสบการณ์เกี่ยวกับความรัก และการผิดหวังในความรัก ประสบการณ์ทางเพศก่อนการเข้าสู่ การเป็นสาวโซเชี่ยล ขั้นตอนการเข้าสู่การขายบริการ ความรู้สึก ทศนคติก่อนการเป็นสาวโซเชี่ยล และครั้งแรกในการขายบริการทางเพศ

3.4 กระบวนการปฏิสังสรรค์ เช่น การเลือกลูกค้า การติดต่อกับลูกค้า การให้บริการกับ ลูกค้า อัตราค่าบริการ รายได้ ความสัมพันธ์กับลูกค้า

3.5 วิธีในการดำเนินชีวิต เช่น ที่พักอาศัย กลุ่มเพื่อน การใช้จ่ายเงิน เครื่องแต่งกาย การเที่ยว การพักผ่อน ความสัมพันธ์ระหว่างเพศตรงข้ามหรือแฟน การศึกษา การรับงานไซด์ไลน์ ปัญหาในการดำเนินชีวิตประจำวัน

3.6 ความรู้สึก ทศนคติ ไม่ว่าจะเป็นตนเอง ครอบครัว กลุ่มเพื่อน สังคมมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ทางเพศ การขายบริการ และสังคม

จากที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น ผู้วิจัยได้นำวิธีการหลัก 2 ประการ คือ การสังเกต และการสัมภาษณ์ซึ่งจะมีรายละเอียดดังนี้

1. การสังเกต (Observation)

ในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยสร้างกรอบในสิ่งการสังเกต อาทิเช่น การใช้ชีวิตประจำวัน ท่วงท่าในการแสดงออกในตอนสัมภาษณ์ การแต่งกาย รวมถึงการสังเกตระหว่างมีการร่วมทำกิจกรรมด้วยกัน ในการเที่ยว การจับจ่ายซื้อของ โดยพยายามทำให้กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษายอมรับว่า การเข้าไปสังเกตของผู้วิจัยเข้าไปในฐานะที่ หรือเพื่อน ที่สามารถเป็นที่ปรึกษา และให้ความช่วยเหลือได้

2. การสัมภาษณ์ (Interview)

การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยนำมาใช้ควบคู่กับการสังเกต โดย ในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้รูปแบบการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) ซึ่งเป็นรูปแบบที่ใช้ควบคู่กับการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในการสัมภาษณ์จะทำให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้ง ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จะถูกนำมาศึกษาวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นภาพและสามารถเข้าใจปรากฏการณ์ โดยในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะเป็นผู้สัมภาษณ์เอง มีการเตรียมแนวคำถามกว้าง ๆ ล่วงหน้า ซึ่งจะใช้ทั้งการสัมภาษณ์ที่เปิดกว้างไม่จำกัดคำตอบ เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีอิสระในการแสดงความคิดเห็น และการสัมภาษณ์แบบเน้นจุดสนใจเฉพาะ (Focus Interview) ซึ่งเป็นการเจาะลึกข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการทราบอย่างละเอียดลึกซึ้ง

กรอบคำถามในการสัมภาษณ์ จะครอบคลุมประเด็นในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดังที่กล่าวไว้แล้วในข้างต้น รวมถึงการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลในส่วนที่ผู้วิจัยไม่สามารถสังเกตอย่างมีส่วนร่วมได้ อาทิเช่น ความสัมพันธ์ระหว่างเพศตรงข้าม ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มบุคคลในเครือข่าย การติดต่อสื่อสารภายในกลุ่ม วิธีการหาลูกค้า การต่อรองราคา การไปกับลูกค้า การบริการลูกค้า อีกทั้งทัศนคติเกี่ยวกับตนเองในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรมไทยว่าเข้าใจถึงการกระทำ หรือพฤติกรรมของตนเช่นไร และการวางแผนชีวิตในอนาคต

โดยหลักในการสัมภาษณ์นั้นจำเป็นต้องมีการจดบันทึกข้อมูล ซึ่งการวิจัยวิจัยครั้งนี้จะอาศัยสถานการณ์เป็นตัวกำหนดในการเลือกวิธีการใช้บันทึกข้อมูล ซึ่งไม่สามารถนำเครื่องบันทึกเสียงมา

ใช้ร่วมในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างจะรู้สึกเกร็ง และไม่พึงพอใจที่จะให้บันทึกข้อมูล จึงต้องเปลี่ยนเป็นการจดบันทึกข้อมูลที่จำเป็น ซึ่งทำการบันทึกภายหลังจากการสัมภาษณ์พูดคุย สิ้นสุดลง ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมแก่ผู้ถูกสัมภาษณ์โดยไม่เกิดความหวาดระแวง

อีกข้อดีที่จะให้ข้อมูลที่ถูกต้องบนจุดยืนของตนเอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วยขั้นตอนที่สำคัญในการเก็บข้อมูล คือ ขั้นตอนแรกเป็นการสร้างความไว้วางใจ โดยผู้วิจัยได้พยายามก้าวเข้าสู่โลกของนักศึกษาที่ผืนตัวเองสู่การเป็นสาวไซด์ไลน์

ขั้นตอนที่สอง จะเป็นการเก็บข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมาย นำไปสู่การเก็บข้อมูลเฉพาะ โดยเจาะลึกข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเน้นจุดสนใจเฉพาะทั้งนี้เพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรม อันนำไปสู่การค้นพบเงื่อนไข ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง นำไปสู่การตัดสินใจขายบริการทางเพศ สภาพภายในจิตใจ และวิถีการดำเนินชีวิต ซึ่งนำมาวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา กลุ่มนี้ได้

4. การตรวจสอบข้อมูล

ในการทำการวิจัยประกอบไปด้วยรูปแบบการเก็บข้อมูลหลายลักษณะที่มีความต่อเนื่องกันของข้อมูล ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ในระหว่างกระบวนการเก็บข้อมูล โดยไม่ต้องรอให้กระบวนการเก็บข้อมูลทั้งหมดเสร็จสิ้น โดยสิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์พูดคุยในครั้งก่อนสามารถนำมาวิเคราะห์และทดสอบซ้ำถึงความจริงของข้อมูลได้เมื่อเวลาผ่านไป ซึ่งกลุ่มเป้าหมายมีความไว้วางใจผู้วิจัยเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งกลุ่มเป้าหมายคนอื่นที่ทำการวิจัยสามารถบอกเล่าเรื่องราวของเพื่อนในกลุ่มซึ่งมีความขัดแย้งในเชิงข้อมูล นำมาสู่การวิเคราะห์ซ้ำเมื่อพบว่าได้ข้อมูลเพิ่มเติมหรือข้อมูลมีความเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำกรอบทฤษฎี ความสัมพันธ์แบบคู่รัก (Pure Relation) มาใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาวไซด์ไลน์กับเพศตรงกันข้ามจนนำมาสู่การจัดความสัมพันธ์ในรูปแบบการต่อรองในการขายบริการทางเพศ นำมาสู่เครือข่ายความสัมพันธ์ของสาวไซด์ไลน์ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเพื่อน เอยนต์ รวมทั้งการพัฒนาสู่การสร้างเครือข่ายโดยวิเคราะห์ภายใต้กรอบแนวคิดเครือข่ายทางสังคม รวมถึงการปฏิสังสรรค์กับลูกค้า และวิถีชีวิตที่ดำเนินอยู่ซึ่งสามารถวิเคราะห์ภายใต้กรอบทฤษฎีการนำเสนอภาพลักษณ์ Theatrical Performance และ The Art of Impression Management ของ Goffman อีกทั้งยังนำกรอบคิดพื้นฐานความต้องการมนุษย์ตามแนวคิดของ Maslow มาใช้ในการวิเคราะห์ การสร้างความชอบธรรมให้กับคุณค่าในตนเองของสาวไซด์ไลน์